SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ

Kirje

30.1.2023

VN/2279/2023
VN/2279/2023-STM-1

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta

Asiantuntijalausunto Valtioneuvoston selonteosta (VNS 15/2022/vp) koskien ilmastonmuutokseen sopeutumista

Viimeisimmän vuonna 2021 julkaistun YK:n ilmastopaneelin IPCC:n kuudennen arviointiraportin mukaan vuonna 2050 ilmastonmuutos aiheuttaa 250 000 kuolemaa vuodessa, joista yli 50 % aiheutuu Afrikassa. Kuolemat ovat seurausta raportin mukaan suorista lämpövaikutuksista ja epäsuorista vaikutuksista, jotka lisäävät malariaa lähinnä nykyisten kotoperäisten alueiden reunamilla tai jotka lisäävät puutteellisesta hygieniasta johtuvaa aliravitsemusta ja ripulikuolemia vähemmän kehittyneissä maissa. Maailmassa kuolee tällä hetkellä 60 miljoonaa ihmistä ja luku on vuonna 2050 suurempi johtuen väestön kasvusta ja vanhenemisesta. Ilmastonmuutos lisää siis kuolemanvaaraa IPCC:n mukaan vuonna 2050 muutamalla prosentin kymmenyksellä käytännössä vain kehitysmaissa.

IPCC:n kuudes arviointiraportti käsittelee sopeutumista kuudennessa (Kaupungit, Yhdyskunnat ja Avaininfrastruktuuri) ja seitsemännessä (Terveys, Hyvinvointi ja Yhdyskuntien Muuttuva Rakenne). Keskeinen syy vähemmän kehittyneiden maiden alhaisemmalle ilmastoresilienssille on puuttuva terveydensuojelun infrastruktuuri (vesi- ja energiahuolto), vajavaiset asumisstandardit sekä puutteet kaavoituksessa sekä puuttuva korkeatasoinen terveydenhuoltojärjestelmä, mikä ei mahdollista esimerkiksi kunnollista tartuntatautien seurantaa.

Suomessa on kehittyneenä maana korkea ilmastoresilienssi ja siten ei ole odotettavissa, että ilmastonmuutos aiheuttaisi meillä merkittäviä kielteisiä terveysvaikutuksia. Suomen on kuitenkin pidettävä huolta, että korkeatasoinen terveydensuojelu toimii meillä jatkossakin. Näin esimerkiksi meidän on syytä tiedostaa talousvedenjakeluun liittyvä korjausvelka ja pidettävä huoli vedenjakelun infrastruktuurin toimivuudesta, joka pitää sisällään myös sähköhuollon häiriöttömän jatkuvuuden.

Ilmastomallit ennakoivat erityisesti pohjoisilla mannerilmaston alueilla lämpenevää ilmastoa talvella ja yöllä. On kuitenkin mahdollista, että hellejaksot lisääntyvät meilläkin kesäisin ja tämän vuoksi Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen yhteistyössä hyvinvointialueiden ja kuntien kanssa valmistelema kansallinen suunnitelma helteisiin varautumiseksi on perusta, jonka pohjalta hyvinvointialueet ja kunnat jalkauttavat sosiaali- ja terveysministeriön ja Valviran ohjauksessa kustannustehokkaita toimia helteisiin varautumisessa. Helteisiin liittyvän haitan arvioinnissa nykyisiä asumisterveysasetuksen toimenpiderajoja pitää tarkastella, sillä ne ovat nykyisin hetkellisille sisälämpötiloille +32 astetta ja vanhuksille + 30 astetta.Toimiva terveydenhuolto ja riittävästi resursoitu Terveyden ja hyvinvoinnin laitos luovat puitteet myös ilmastonmuutoksen kontekstissa tärkeälle infektiotautien seurannalle.

Postiosoite **Postadress** **Postal Address**	**Käyntiosoite** **Besöksadress** **Office**	**Puhelin** **Telefon** **Telephone**	**Faksi** **Fax** **Fax**	**s-posti, internet** **e-post, internet** **e-mail, internet**
Sosiaali- ja terveysministeriö				
PL 33 00023 Valtioneuvosto	Meritullinkatu 8 Helsinki	0295 16001 +358 295 16001	02951 63415 +358 2951 63415	kirjaamo.stm@gov.fi stm.fi

Lääkintöneuvos Mikko Paunio

Jakelu Maa- ja metsätalousvaliokunta

Tiedoksi STM TUTO Hyvinvoinnin ja terveyden suojelu -yksikkö, Jari Keinänen, TUTO osastopäällikkö Taneli Puumalainen, STM kansliapäällikkö Veli-Mikko Niemi ja perhe- ja peruspalvelministerin esikunta ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

VN/2279/2023-STM-1

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons:

Paunio Mikko 912100921

2023-01-30